

L a t w e e f c h u N w i s e s .

Nr. 15. Zettortdeenâ Stâ April 1848.

Gohda - rihme

Latweefchu tautas kohpejeem.

Virna pufte.

Ë katru, kas ween pafaulê ko labbu
Ërr isdarrijs, to mehds ta apzeeniht;
Eà karrà - wihri gohda - sihmes dabbu,
Kas pratta karrà gudri isdarriht.
Kas semmei dauds irr darrijs ko par labbu,
Tam beidsiht uszekt augstu gohda - stabbu.
Bet tahdeem, kas strahda pee dwehseles,
Kas publejahs apgaismohht prahtu,
Kas zilweka - behrnus no pafaulê
Well Deewam par behrnineem klahu,
Kur gohda - sihmes? Kur stabbi irr scheem
Gedohti — uszelti no pateizigeem?
Zeefs, zittâs semmês pafaulê
Ër tohs ar gohdu apkrohne,
Kas laudim prahtu gaismoj'schi —
Pee fapraschanas wedduschi.
Bet Latweefchi — meh's weenas tautas - brahti —
Woi ir pee mums scho gohdu redseht warr,
Ka tohs, kas publej'schees preeksch mums tik takti
Appuschkojam ar gohda - sihmehm arr' ?
Kur irr tee gohda - stabbi, ko teem stahdam,
Pee ka teem pateizigu firdi rahdam?
Ne stabbus par gohdu lihds mahkoneem
Teem zelfim ar warrenu gihmi;
Neds arr' pee kruhtim meh's peekahr'sim teem
Ësrohtatu gohdibas - sihmi;
Tee pafaulê - warreneem peenahkâhs;
Bet prahta - kohpejeem naw tee ne kas!
Tahs gohda - sihmes zits ne kas
Naw, kas mums nodoht peenahkâhs
Teem, kas mums prahtu gaismoja,
Ka mihlestibas - peemina.
Lai atkattamees us teem tumfscheem gaddeem,
Kur dsikâ nahwes - ehnâ fehdeja

Muhf' wezztehwi ar faweem behrneem, raddeem,
Uk! kahda tad bij winnu buhschana!
Kam patahwahs tee fawâs dsihwes - mohkâs?
Un kam tee krittâ nahwes - stundâ rohkâs?

Woi tam, kas scho pafauli raddijis
Un semmi un debbesi walda?
Woi tam, kas muhs zilwekus pestijis
Un usnem pee dsihwibas - galda?
Woi tam, kas mums prahtu apgaismohht proht
Tee pratta firdi un dwehsel' nodoht?
Woi bij teem tahda tizziba,
Kas braktus mihleht mahzija
Kâ fewi paschus? Uk no ta
Tee tad ne ko nesinnaja!

Kursch bij teem Deews? Kas winnu swehtas
leetas?

Patrimpis, Pihkals, Perkuns un ka
wehl

Tee faukti tappa daschâs tumfschâs weetâs;
Teem neffa uppurus tee Deewam schehl!
No welleem, johdeem, murgem, mahneem,
neekem,

Teem bija bail eeksch behdahm un eeksch preekeem!

Pesteteem, burwojem, apwahrdotajeem,
Un pareggeem, ragganahm, puhkeem,
Un spohkeem un kehmeem un schlneekem,
Un zittadeem tumfsibas - ruhkeem,
Un blehnahm un melleem, pafakkahm ween
Tee tizzeja — klausija nakt' un deen'.

Burt, kauft, apmahniht tuwaku,
Kaut pee few zitta labbumu,
Schi tumfscha wella tizziba
Bij wiffa winnu gudriba!

Schâi tumfsibâ tee pafaulê atnahja;
Schâi tumfsibâ tee deenâs usauga;
Schâi tumfsibâ tee dsihwoht, strahdaht fahka;
Schâi tumfsibâ tee wiffu panessa;

Schai tumfibâ tee lihda semmê eeffchâ;
Schai tumfibâ aisgahja Deewa preefchâ!
Schai tumfibâ Deewa firdsſchehligſ prahts
Teem aufekli atſpibdeht lifka:
No Wahzſemmes atnahze mahzitajs kahds,
Zaur ko tee uſmohditi tifka:
Schis pirmais bij Meinhardſ pateefi,

kas neſſ
To wahrdu: Latweeſchu apuſtuls un
teh wſ.

Zif pee ſcheem tumſcheem paganeem —
Scheem Lihweem, Kuhreem, Lat-
weeſcheem,

Schis Deewa-wihrs irr publejees,
Newarru apdſeedaht pateefs!

Lai tam par ſchahdahm publehſm, mohlahm,
ruhpaſhm,

Kas mahzidamam tohs tam Jaredſ bij,
No katra Latweeſcha ar fird' un luhpaſhm,
Skann pateiziba ſcheit un muhſchigi.

Lai meerâ duſ! Lai ſalko wiſna kauli,
Un garſ lai muhſcham ſpibd tur lihds ar ſauli!

Kaut gan zaur Meinhardu ſpibdeja teem
Daſch ſtarſ jaw no garrigas gaismas;
Kaut wiſna pehdâſ daſch Deewa-wihrs
ſcheem

Uſſauza: uſ debbefſ lai taiſahſ;
Daſ mas to ſapratte aptumſchohtſ prahts,
Pirms ne bij taſ Dſihwibas = gaischums
teem patſ.

Kas irr taſ? — Biſbele! Pirms ta
Nebija muhſu walloda
Pahrzelta. Tumſchi kautini
Wehl maldijahſ neſchehligi.

To Sahniſ Fiſcherſ muhſu rohkaſ zehla.
Uſ darſ, kaſ muhſcham naw aiſmaſſajamſ!
Zaur to nu atſihſchana laudis ſehla,
Kad Deewa-wahrdſ bij katram dabujamſ.
Uſ ſwehta — muhſcham laimiga ta tauta,
Kam Deewa wahrda laſſiſchana tauta!

Daſ muhſchigſ Wahrdſ, zaur kureu ween irr
Wiſſ raddihtſ un darrihtſ un zehlees,
Lai debbefſ preekuſ tam muhſcham peeſchkirr.
Kurfch Latweeſtſ no biſheleſ ſinehleeſ

• To dſihwibas = uhdeni — firſnigi
To ne ſlawehſ ſcheitan un muhſchigi?!
Einhornam un Furekeram,
Adolphim, Diezim, Wiſchman-
nam,

Par ſwehtahm dſeeſmahm, luhgſchanahm,
Lai mihligi tohs peeminnam.

Manzeliuſm, kaſ publejees zif ſpehdamſ
Pee Latweeſcheem ar dſeeſmahm — ſpreddikeem,
Zaur teem mumſ Deewa wahrduſ firdi ſehdamſ,
Un Baumannam, kaſ darbojees gar teem
Daudſ, kamehr wahrdi ſkaidrak' tanniſ tifka,
Un zaur tam wehl jo mihlaki palifka;

Un Bankawam. Uſ ja tee ſpreddiki,
Kaſ rohka zaur wiſnu mumſ dohti,
Kur wahrdi gan ihſi; bet ſwarrigi,
Tee Latweeſcheem patihk til tohti,
Ka mahjaſ gan rettaſ, kur ſwehtrihtſ
Menolaffa Bankawu pahtarſ.

Scheem, un wehl zitteem, kaſ pa teef'

Pee Latweeſcheem irr publej'ſcheeſ,

Lai ſeed ſcheit mihla peeminna —

Tur debbefſ = krohnis muhſchibâ!

Un Graewinam, kaſ mumſ ar mihleſtibu

Uppahdajſ pirmo dſeeſmu = grahmatu;

Un Huhn am, kaſ zaur Deewa palihdſibu

To fataiſijis wehl jo pilnigu,

Ka ta mumſ derr, kad Deewu luhdſam —
teizam —

Kad Deewam kalpoht eefahkam un beidſam:

Lai muhſchigâ laime ſtarp engeleem

Un pilnigâ gohdâ un preeka,

Dſeed wiſni til jaukaſ dſeeſmaſ ar teem,

No ka ſcheit neprohtam neneeka!

Kamehr til Latweeſchu tauta ween buhſ,

Teem ſalda peeminna dſeedata kluhſ.

Ir Bienemannam, Blaufuſſam,

Polſternam, Hildem, Weinman-
nam,

Skodaiſkim, Langem, Brieſkor-
nam,

Par peeminna lai uſdſeedam.

Un wezzaiſ Stenderſ? Ko man buhſ
no wiſna

Sche padſeedaht? Sirdſmihlee Latweeſchi!

Ro winsch mums rakstijis — dseedajis, wiffi sinna.
 Raut fenn winsch semmè dufis, taf preezigi
 Winsch muhsu galwà, firdi, mahjäs dshwo;
 Kur Latweets' wiinna gramatas nemihlo?
 Uk par tahm wiffahm lai Latweefchi pinn
 Tam frohaus no muhschigahm pukkehm;
 Un behrnu-behrni lai gohdam peeminn
 To par schihm firdsmihligahm publehm!
 Deews pats lai muhscham to apspihd tur tà
 Ka prahtu mums scheitan winsch isstaioroja!
 Ir Lenzu peemirst newarram
 Par wiinna swehtahm mahzibahm,
 Ko winsch eefsch garreem spreddikeem
 Irr pasluddinajis Latweefcheem.

Un Watsons Latweefcheem peeminnams goh-
 dam,

Ka awises apgahdajis preefsch mums,
 Kur daschas jaukas mahzibas atrohdam,
 Un sinnams tohp dasch derrigs notiffkums.
 Lai wiinam par schihm mihlestibas-ruhphahm
 Arr pateiziba stann no muhsu luhphahm.

Un Wolteram, labpraht kas publejahs
 Ar padohmu, raksteem un runnahm,
 Lai skohlas mums taptu eetaifitas
 Ar labbahm un derrigahm sianahm,
 Lai peeminnas-flawu, kas muhschigi seed,
 Latweefchu behrni tam skohlàs usdseed.

Ir Launighu lai peeminnam,
 Kas mums ar sawahm gramatahm
 Us daschu wihji lihdssejis,
 Ka prahts mums gaischaks palizzis.

Un Hugenbergeris? — Ko gan no wiinna
 Padseedaschu es schinni dseefminà?

Zif dauds winsch publejees to wiffi sinna
 Wehl labbak ne ka stann schai perschinà.
 Pee wallodas zif winsch mums darrijs labba,
 To peeminnà lai behrnu-behrni glabba.

Pa wiffam tahs rihmas un dseefminas,
 Kas Latweefcheem rohlà zaur wiinnu,
 Irr mahzibas pillas un mihligas,
 Kad tiffkai tahs lassa ar sinnu.

Par tahm lai no rohsehnm newihstamahm
 Tam peeminnas-wainagu usleekam.

Un wezzais Treh, Latweefchu
 draugs,

— Schis nepeemirstams wahrds tif jauks —
 Mums muhscham paliks peeminnà,
 Raut pats winsch taggad sweschumà!

Un Paufleram tai augstà gohda-kahrtà,
 Kur Deews tas Kungs to pats irr eezehlis,
 Lai atstann wiffu Kursemmneeku wahrda —
 Starp kurreem winsch irr dshwojs — mah-
 zijis —

Pateiziba. Lai mihli to peeminnam,
 Zif labba winsch mums darr' ar sawahm
 sianahm!

Wilpertu, kas irr mums Latweefcheem
 tehws,

Lai garrà mehs mihli noskuhpscham!
 Uk zif winsch gabda un strahda, ka mehs
 Geksch tizzibas stiproti kluhstam.

Ar mihlibas frohni lai puschkojam
 Tam galwu, ka zeenigam wezztehwam.

Ir Hesselbergim arridsan
 Lai no mums pateiziba stann
 Par pehrtu-rohtu — spreddikeem,
 Ko isdewis mums Latweefcheem.

Un Ullmannu? kurfch Latweets aismirst
 spehtu,

Par wiinna stahsteem jaukeem — derrigeem?
 Kurfch gohdam wiinnu par to neslawetu,
 Ka publejahs tif dauds preefsch Latweefcheem?
 Lai ilgi winsch wehl strahda mums par labbu,
 Un tur to muhsch'gu dshiwib's-frohni dabbu!

Un Stobbem un Lundbergim, Kunz-
 leram,

Un Baumbacham, Wagneram, Bra-
 schim,

Un Maczewskim, Schulzam, Gir-
 gensohnam,

Rapierskim, Chdoles Kahrhim,
 Mylicham, Hillneram, Elverfeldam,

Dobneram, Kupfferam, Bilterlin-
 gam,

Un wisseem kas wehl palikka

Ne aismemti schai perschinà;

Bet muhsu tautu apfohpeet,

Lai pateizibas frohnis seed!

Un beidscht lai firdsmihligi peeminnam
 Panteniu, kas par mums Latweefcheem

Ar faweem stabsteem, mahzibahm un sinnahm
So wairak teizams wehl par dascheem scheem.

Lai dahrgais pateizibas krohnis kofhschi
Spihd winnam schein — un debbesis jo spohschi!

Ir wisseem teem kungeem un muisch-
neekem,

Kas schehligu firdi mums rahda,

Un ittin ka tehwi par Latweescheem

Un winnu behrnineem gahda,

Ka labba peeaugam. Shpaschi wehl,

Ka derrigas pagasta skohlas mums zelt;

La pat ar teem, kas fewischi

Mums Telawas skohlu zehluschi

No ka us zittahm skohlahm kriht

Dasch stars, kas behrneem firdi spihd,

Lai krohni mehs ar augstu pateizibu

Usleekam, kas seed schein un muhschigi;

Un Deewu luhdsam, lai ar mihlestibu

Tee gahdatu par mums wehl tabtaki!

Un Sadowskiim, kas tizzigi tur strahda,

Lai Latweeschi firdsmihlestibu rahda! —

Nu zeenigee kungi un mahzitaji,

Scho peemianu wahju peenemmeet,

No Latweet's Zums dseed schein pasemmigi;

Pehz perscheem to sawu nelemmeet!

No mihligas firds ta skanneja man —

Mihligi firdi lai Zums ta atskann!

So probjam muhs ne atstahjeet;

Bet muhsu tautu apflohpeet;

Ead, ead mehs buhsim gudraki,

Zums padseedasim saldaki! —

(Zurplikkam beigums.)

Teefas fluddinaschanas.

Us pawehleschanu tabs Keiseriffas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfs 2c. 2c. 2c.,
tohp no Krohna Kursites pagasta teefas sinnamu dar-
rihts, ka par Furgeem, tai 23sch April f. g., tabs
Kursichu nowadda buhdamas nohmas-mahjas Kalwen,
ar wisseem peederrigeem laukeem, pshawm u. t. j. pr.

no wirfspeeminnetas deenas us 13 gabdeem, jeb lihds
zittai Kursemmes gruntswaldischanas teefas noliffcha-
nai, kas tomehr ahtraki warretu notift, — pee schihs
teefas isfohlihs, un pehz tahm, tai isfohlishanas ter-
minâ sinnamu darramahm norunnahm wairakfohlitajam
us arrenti isdohs. Kursites pagasta teefa, tai 29ta
März 1848.

(L. S.) ††† Fahne Lehmann, peefehdetajs.
(Nr. 236.) J. Freiberg, pag. teefas skrihwis.

Us pawehleschanu tabs Keiseriffas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu walfs 2c. 2c. 2c.,
tohp no Krohna Kursites pagasta teefas zaur scho sin-
namu darrihts, ka turpat tai 2tra April f. g. to Wezz-
Swahrdes fainneeku Duhfainu Krist Dhgul parradu
dehl wairakfohlitajam deenesti isfohlihs. Kursites pa-
gasta teefa, tai 13ta Merz 1848.

(L. S.) Fahne Treugut, peefehdetajs.
(Nr. 198.) J. Freiberg, teefas skrihwis.

Us Kauzemindes pagasta teefas spreedumu tohp
wiffi tee, kam ka mantineekeem kahda dalliba warretu
krist pee tabs atstahsas sinnamas un wehl nesinnamas
mantas ta nomirruscha Kauzemindes wezzwaggara
Krischjahna Salka, zaur scho usaizinati, tai 24ta
April f. g., kurrâ deenâ to no nelaika tam Kauzemin-
des fainneekam Jurrim Salkim atstahstu testamenti flud-
dinahs, — pee schihs teefas atnahkt un sawu ar meeru
buhfchanu jeb pretti runnaschanu par scho testamenti
peenest. Kauzemindes pagasta teefa, tai 3sch April
1848.

(L. S.) Peefehdetajs Jahn Dohblis.
(Nr. 23.) Pag. teef. skrihw. J. Drenger.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu praffischanas
buhstu pee ta nomirruscha Sihpelesmuishas fainneeka
Snifferu Kaspara Wezznikker, tohp zaur scho usaizi-
nati, lihds Stu Mei f. g. pee schihs pagasta teefas pee-
teittees, jo wehlat neweenu wairs ne klausih. La-
pat arri teem, kas peeminnetakam nelaikim to parrada,
buh peeteittees un sawus parradus aismaksabt, zit-
tadi winneem dubbulti sawi parradi buhs jaatlihdina.
Behrsmuishas pagasta teefa, tai 13ta Merz 1848.

(Nr. 365.) Peefehdetajs Matteneel.
Teefas skrihw. J. Freymann.

B r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas-gubernias augstas waldischanas puffes: Hofrath de la Croix.